

SELETUSKIRI

regionaalministri määruse „Maaeluministri 9. septembri 2016. a määruse nr 53 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetus“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Regionaalministri määrus „Maaeluministri 9. septembri 2016. a määrus nr 53 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetus“ muutmise“ (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 51 lõike 2 alusel „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ meetme 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng“ tegevuse liigi 6.1 „Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine“ (edaspidi *meede 6.1*) rakendamiseks.

Maaeluministri 9. septembri 2016. a määruses nr 53 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetus“ (edaspidi *määrus*) tehakse muudatused eesmärgiga muuta toetuse taotlemise tingimused senisest selgemaks ja vähendada taotlejate halduskoormust.

Peamine muudatus tehakse tulenevalt sellest, et edaspidi hindab määruse lisas „Taotluse hindamise kriteeriumid“ sätestatud hindamiskriteeriumite alusel taotleja põllumajandusosalase hariduse ja põllumajandusosalase töökogemuse olemasolu Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*). Kui varem hindas taotleja põllumajandusosalase hariduse ja põllumajandusosalase töökogemuse olemasolu hindamiskomisjon, siis muudatuse tulemusena hakkab seda hindama *PRIA*. Sellest tulenevalt muudetakse määruse lisa ülesehitust ja mõne hindamiskriteeriumi asukohta, kuid hindamiskriteeriumite sisu ning nende eest antavaid hindepunkte ei muudeta.

Teiseks tehakse muudatus, millega täpsustatakse, et kui taotleja põllumajandustootmise valdkonna kutset tõendav teave ei ole kättesaadav kutseregistrist, kuid soovitakse saada lisas sätestatud hindamiskriteeriumi 1.2 „Taotleja kutsetase põllumajandustootmise valdkonnas“ eest hindepunkte, peab taotleja esitama dokumendi, mis tõendab äriühingu kõigi osanike või aktsionäride või füüsilisest isikust ettevõtja kutsetaset põllumajandustootmise valdkonnas.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna valdkonnajuht Janeli Tikk (625 6299, janeli.tikk@agri.ee) ning sama osakonna peaspetsialist Martin Ott (625 6232, martin.ott@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule ja seletuskirjale tegi Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Helen Palginõmm (625 6260, helen.palginomm@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktidega 1, 4 ja 5 tehakse muudatused tulenevalt sellest, et edaspidi hindab lisas sätestatud A-osa hindamiskriteeriumi 1 „Taotleja põllumajandusosalane haridus, erialane ettevalmistus ja töökogemus põllumajandusosalase ettevõtlusega alustamiseks ning äriplaanis kavandatud tegevuste elluviimiseks“ alusel taotleja põllumajandusosalase hariduse ja põllumajandusosalase töökogemuse olemasolu *PRIA*.

Muudatus tehakse seetõttu, et vähendada taotlejate halduskoormust ning tagada taotluste ühtlasem hindamine. Määruse § 2 lõike 4 kohaselt peab füüsilisest isikust ettevõtjal või

äriühingu kõigil osanikel või aktsionäridel olema vähemalt kaheaastane põllumajandusalane töökogemus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013¹ artikli 4 lõike 1 punktis c nimetatud valdkonnas ja põllumajandusalane keskeri- või kõrgharidus või kutseeaduse § 4 lõikes 4 nimetatud kvalifikatsiooniraamistiku kutsekvalifikatsiooni 4. tase põllumajandustootmise valdkonnas või Eesti hariduse infosüsteemis enne 2013. aasta 1. septembrit registreeritud õppekavale vastav põllumajandusalane kutsekeskharidus. Sama paragrahvi lõikes 5 sätestatakse, et lõikes 4 nimetatud põllumajandusalase töökogemuse, hariduse või kutse puudumise korral peab füüsilisest isikust ettevõtja või äriühingu osanik või aktsionär selle omandama 36 kuu jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 2025. aasta 1. novembril. Samas eelistatakse taotluse hindamise kriteeriumite (määruse lisa) alusel neid taotlejaid, kellel on juba taotluse esitamise hetkeks omandatud põllumajandusharidus ja põllumajandusalane töökogemus. Varem hindas seda, kas taotlejal on omandatud põllumajandusharidus ja põllumajandusalane töökogemus hindamiskomisjon, ning pärast taotluste hindamist kontrollis PRIA, kas taotleja vastab määruses sätestatud nõuetele, sealhulgas põllumajandushariduse ja põllumajandusalase töökogemuse nõuetele. Hindamiskomisjon on PRIA suhtes üksnes nõuandva õigusega ja teeb ettepaneku paremusjärjestuse moodustamiseks, mistõttu on PRIA-l kohustus hinnata komisjoni poolt läbi viidava hindamise õiguspärasust, sealhulgas hindamise erapooletust ning menetlus- ja kaalumisreeglite järgimist, mis pikendab taotluse menetlemise aega. Seega on muudatuse tulemusena edaspidi põllumajandusalase hariduse ja põllumajandusalase töökogemuse olemasolu hindamine üksnes PRIA pädevuses, mis vähendab hindamiskomisjoni liikmete töökoormust ja aitab kaasa taotluste ühtlasemale hindamisele, sest põllumajandusalase hariduse ja põllumajandusalase töökogemuse olemasolu hinnatakse ning nendele nõuetele vastavust kontrollitakse edaspidi samal ajahetkel. See on otstarbekas, sest PRIA saab taotluse esitamise käigus kogu vajaliku teabe taotleja põllumajandusalase hariduse ja põllumajandusalase töökogemuse nõude vastavuse kohta ning seejärel saab ta koheselt anda esitatud taotluse alusel ka hindepunkte, mistõttu kulub edaspidi taotluse menetlemisele vähem aega.

Eelnevast tulenevalt on vajalik kehtestada uuesti määruse lisa, milles tehakse mõningad muudatused ülesehituses ning mõne hindamiskriteeriumi asukohas, mille tulemusel muutub asjakohase hindamiskriteeriumi numeratsioon. Samas hindamiskriteeriumite sisu ning nende eest antavaid hindepunkte ei muudeta. Senini on määruse lisa koosnenud kahest osast: A-osa (taotleja erialase pädevuse vastavus äriplaanis kajastatud tegevustele, taotleja töökogemus ettevõtlusega tegelemiseks ning äriplaani jätkusuutlikkus ja äriplaani idee vastavus meetme 6.1 eesmärkidele), mida hindas hindamiskomisjon ja B-osa (tegutseva äriühingu või põllumajandusettevõtte omandamine põlvkondade vahetuse, piimakarjakasvatuse või aiakultuuri tootmise soodustamiseks), mida hindas PRIA. Muudatuse tulemusena jagatakse lisas kehtestatud hindamiskriteeriumid osadeks vastavalt sellele, kas hindajaks on PRIA või hindamiskomisjon, mille tulemusel koosneb lisa edaspidi kolmest osast: A-osa (taotleja põllumajandusalane haridus, erialane ettevalmistus ja töökogemus põllumajandusalase ettevõtlusega alustamiseks ning äriplaanis kavandatud tegevuste elluviimiseks), mida hakkab hindama PRIA; B-osa (taotleja muu haridus ja töökogemus ettevõtlusega tegelemiseks ning äriplaani jätkusuutlikkus ja äriplaani idee vastavus meetme 6.1 eesmärkidele), mida hindab endiselt hindamiskomisjon; C-osa (tegutseva äriühingu või põllumajandusettevõtte omandamine põlvkondade vahetuse, piimakarjakasvatuse või aiakultuuri tootmise soodustamiseks), mida hindab endiselt PRIA. Täpsemalt vahetavad lisas omavahel asukohad kriteerium 1.3 „Taotleja põllumajandusalane töökogemus“ (varem kriteerium 2.1) ning kriteerium 2.1 „Taotleja majandus- või juhtimisharidus“ (varem kriteerium 1.3). Selle

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670).

tulemusena on edaspidi põllumajandusalane haridus ja põllumajandusalane töökogemus koos A-osas sama hindamiskriteeriumi all, mida hindab PRIA ning muu haridus ja muu töökogemus on koos B-osas sama hindamiskriteeriumi all, mida hindab endiselt hindamiskomisjon.

Seega muudatuse tulemusena ei hinda hindamiskomisjon enam põllumajandusharidust ja põllumajandusalast töökogemust ehk kas taotlejal on omandatud põllumajandusharidus ja põllumajandusalane töökogemus ning neid kriteeriume hindab edaspidi hindamiskomisjoni asemel PRIA. Hindamiskomisjonil väheneb seega hindamiskriteeriumite arv, mille alusel nad peavad taotlusi hindama.

Eelnevast tulenevalt on vajalik muudatus teha ka määruse § 12 lõikes 2, mille kohaselt moodustab edaspidi PRIA peadirektor hindamiskomisjoni lisa B-osas sätestatud hindamiskriteeriumitele vastavuse hindamiseks ja taotluste paremusjärjestuse moodustamise ettepaneku tegemiseks.

Muudatuse tulemusena väheneb nii hindamiskomisjoni liikme kui ka PRIA töökoormus ning taotluste menetlemine muutub taotlejate jaoks läbipaistvamaks, ühtlasemaks ja kiiremaks.

Eelnõu punktiga 2 sätestatakse taotlejale nõue dokumendi esitamiseks, kui vastav teave ei ole kättesaadav kutseregistrist, kuid soovitakse saada lisa sätestatud hindamiskriteeriumi 1.2 „Taotleja kutsetase põllumajandustootmise valdkonnas“ eest hindepunkte.

Kui taotleja omandatud põllumajandustootmise valdkonna kutset tõendav teave ei ole kutseregistrist kättesaadav, esitab taotleja dokumendi, mis tõendab äriühingu kõigi osanike või aktsionäride või füüsilisest isikust ettevõtja põllumajandustootmise valdkonna alast kutset. Näiteks võib täiendavalt aega võtta andmete kutseregistrisse kandmise või kinnitamise menetlus, mistõttu ei pruugi need PRIA-le olla koheselt kättesaadavad olenemata sellest, et PRIA e-teenuse keskkond on liidestatud kutseregistriga. Seega, kui taotleja soovib saada hindepunkte hindamiskriteeriumi 1.2 alusel, peab ta PRIA-le esitama näiteks kutsetunnistuse.

Eelnõu punktiga 3 tehakse keeleline parandus.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670).

Nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <https://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Määruse muudatus, mille kohaselt hindab edaspidi PRIA taotleja põllumajandushariduse ja põllumajandusalase töökogemuse olemasolu, ei too kaasa PRIA töökoormuse kasvu, vaid tõenäoliselt väheneb taotluste menetluseks kuluv aeg, sest edaspidi ei pea PRIA täiendavalt kontrollima, kas taotleja on omandanud põllumajandushariduse ja põllumajandusalase töökogemuse. Muudatusel on positiivne mõju, sest selle tulemusena hindab PRIA põllumajandusalase hariduse ja põllumajandusalase töökogemuse olemasolu, mis vähendab hindamiskomisjoni liikmete töökoormust ning aitab kaasa taotluste ühtlasemale hindamisele,

sest põllumajanduslase hariduse ja põllumajanduslase töökogemuse olemasolu hinnatakse ja nõude täitmist kontrollitakse edaspidi samal ajahetkel, mis tagab taotluste menetlemise vähema ajaga, mis omakorda vähendab taotlejate halduskoormust.

Määruse muudatus, millega sätestatakse taotlejale nõue esitada põllumajandustootmise valdkonna kutset tõendav dokument, kui see teave ei ole kutseregistrist kättesaadav, kuid soovitakse saada hindepunkte, loob taotlejale selgemad nõuded ning aitab kaasa sellele, et olenemata kutseregistris olevast teabest on siiski võimalik saada lisas sätestatud põllumajanduslase hariduse hindamiskriteeriumi eest hindepunkte, kui taotleja esitab asjakohase dokumendi.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid ega -tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Kuna Rahandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

Eelnõu on koostatud koostöös PRIA-ga. Eelnõu esitati arvamuse andmiseks PRIA-le, kes ei esitanud eelnõu kohta lisaettepanekuid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hendrik Kuusk

Toiduohutuse asekanstler kantsleri ülesannetes